

בראייה היסטורית: חרבות ברזל היא מלחמת העולם השנייה של ישראל

written by אל"מ במיל' פרופ' גבי סיבוני | 16.04.2024

מאז ה-7 באוקטובר ישראל נתונה במלחמה אזורית נגד ציר ההתנגדות המובל על ידי איראן, שחמאס הפכה ברבות השנים לרכיב חשוב בו. המיקוד במלחמה ברצועת עזה מטשטש את ההבחנה המתחייבת בין מלחמה מקומית מול חמאס לבין מלחמה רחבה הרבה יותר. את המלחמה של ישראל, הנלחמת בשבע חזיתות, חשוב להבין בראייה היסטורית רחבה, כמלחמה אזורית עם השפעות גלובליות על הסדר העולמי; מלחמה על ביטחון העולם החופשי וחירותו מול איום אסלאמי רדיקלי ורצחני, שרואה בישראל את פרי הביאוישים של העולם החופשי בחצר ביתו. במובן זה נדמה שאנו ניצבים בפתחה של מלחמת עולם שלישית.

הרצון והדבקות של ציר ההתנגדות בהובלת איראן בשאיפה להשמדת ישראל מונעים מדחף דתי והיסטורי, ששורשיו בתחושות השפלה קשות על אובדן ההגמוניה האסלאמית, בהקמתה של מדינת ישראל על ידי המערב הקולוניאליסטי כטריז בתוך המרחב הערבי ובשאיפה להקים מחדש את הח'ליפות האסלאמית ולהשליט את האסלאם על העולם. במובן זה מדובר במקבילה הקרובה ביותר למלחמת העולם השנייה, שייצגה את המאבק שבין העולם החופשי לעולם הטיראני, למלחמה שבין הדמוקרטיה הליברלית לבין העריצות השטנית והגזענית הנאצית ובעלי בריתה.

הרצחנות של חמאס, שבאה לידי ביטוי ב-7 באוקטובר, מגובה ונתמכת על ידי ציר ההתנגדות המובל על ידי איראן באמצעות שלוחיה. אף על פי שאיראן איננה מעוניינת בשלב זה בהרחבת המלחמה ובהסלמתה באופן בלתי מבוקר, הרי שהיא רואה במלחמה, שהייתה שותפה להכנות לקראתה גם אם הופתעה בנוגע לעיתויה, שלב חשוב במלחמת התשה אינטנסיבית נגד ישראל לצורך החלשתה ובידודה בעולם. זאת תוך מאמץ מתמשך לבניית יכולות שמטרתן לגרום לישראל לקרוס עת יבשילו התנאים. החלטתה לתקוף את ישראל במטח של כ-330 כטב"מים, טילי שיוט וטילים בליסטיים (13.4.2024), בתגובה לחיסולו של בכיר איראני בסוריה, למרות האזהרות המפורשות של ארה"ב, מעידה על פריכות ההרתעה האמריקאית, שלא לדבר על זו הישראלית.

התגובה האיראנית היא לא פחות מהכרזת מלחמה על ישראל תוך העזת פנים והתגרות בארה"ב, והבנה איראנית שארה"ב מסתייגת מהרחבת המלחמה ומרסנת את ישראל מלהגיב בעוצמה למתקפה האיראנית. בהעדר הרתעה אמריקאית ותגובה ישראלית, איראן תמשיך לפעול ביתר שאת לשינוי המשוואה האזורית, לבסס את מעמדה, לצמצם את השפעת ארה"ב במרחב, לערער את המשטרים הסוניים ולהשמיד את ישראל.

ואכן, המטרה המשותפת לחמאס ולאיראן על שלוחותיה היא השמדת ישראל, הנתפסת בעיניהם

כנטע מערבי זר במרחב וכתנאי הכרחי להמשך המערכה לכיבוש העולם החופשי כולו. אומנם בין רכיבי הציר האיראני, בדגש על תנועת חמאס הסונית, כשאיראן וכל שאר שלוחיה שיעים, אין בהכרח הסכמה מלאה בכול. שלוחי איראן גם שומרים על עצמאות פעולה מסוימת ומונעים גם מאינטרסים שאינם חופפים בהכרח את האינטרסים האיראניים, אלא שהמטרה המשותפת בשלב זה של המערכה מאפילה על כל שאר הדברים.

כל ניסיון להציג את מלחמת ישראל נגד החמאס כאירוע מקומי, המתוחם במהותו לסכסוך הישראלי-פלסטיני, הוא התעלמות מגודל השעה והאיום. הניסיון למנוע מישראל להשלים פירוק מוחלט של המערכות השלטוניות והצבאיות של חמאס, באופן שימנע מהארגון לחזור ולתפקד כישות שלטונית וצבאית ריבונית ברצועת עזה או בכל טריטוריה אחרת, יתמרץ את ציר ההתנגדות להמשיך בפעילותו החתרנית והאלימה. הוא גם יערער את יציבות המשטרים במרחב, וימשיך את המלחמה נגד ישראל והעולם החופשי. המתקפה האיראנית על ישראל היא עדות לביטחון העצמי הגובר של איראן הן בנוגע לישראל והן בנוגע לארה"ב ולמעמדה או להשפעתה כמעצמה עולמית במזרח התיכון. אי מימוש מטרות המלחמה ברצועת עזה פירושו כרסום מתמשך ומעמיק בהרתעה הישראלית והאמריקאית מול איראן ושלוחיה, שתוצאתו תעוזה איראנית רבה יותר מול איפוק ופייסנות אמריקאית, כשהאחרונה מרסנת כל הזמן את ישראל.

מלחמתה של איראן נגד ישראל היא מלחמתה נגד השטן הגדול § ארה"ב, באמצעות חיסול השטן הקטן החוסה, לשיטתה, תחת שמלת השטן הגדול. לאור זאת מלחמתה של ישראל נגד חמאס וציר ההתנגדות היא מלחמתו של העולם החופשי נגד האופל האסלאמי בגרסתו הרדיקלית והרצחנית. במובן זה, ישראל ניצבת כמצודה האחרונה בפני פלישת האסלאם בגרסתו הברברית והרצחנית לרחובות ערי העולם החופשי. הבחירה של מנהיגי העולם החופשי להתעלם ממצאיאות זו והעדפתם לנקוט מדיניות פייסנית כלפי הרדיקלים האסלאמיים במדינותיהם, ולתבל את הפייסנות הזו בביקורת חריפה על ישראל ובניסיון להצר את צעדיה במלחמה נגד חמאס וציר ההתנגדות, משולה לפייסנות של צ'מברלין בהסכם מינכן ב-1938. הגישה הפרוגרסיבית של אליטות אינטלקטואליות ותקשורתיות בעולם החופשי משולה לתמיכת הסטודנטים הבריטים באוניברסיטת אוקספורד בגרמניה טרם מלחמת העולם השנייה, ואפילו בראשיתה.

העולם החופשי ניצב בעת הזו בפני אחד מהאתגרים הגדולים ביותר לעצם קיומו. האתגר מתנהל בשתי חזיתות מקבילות. בחזית מבית § הרדיקליות הגוברת בקרב קהילות מוסלמיות בעולם החופשי והברית הביזארית בין הרדיקליות האסלאמית לבין הקצנה פרוגרסיבית של האליטות האינטלקטואליות והתקשורתיות, שמנהיגי העולם החופשי נוטים לבטלה או להפחית מחומרתה; זאת לצד החזית שבה נלחמת ישראל, שאותה הם מזהים בטעות כעניין שאינו נוגע להם, כזה הקשור לסכסוך הישראלי-פלסטיני. הניסיון להציג את העניין באופן הזה, לצד ההתמכרות לרשות הפלסטינית וחזרתה לרצועת עזה, למרות תמיכתה בטרור וחוסר המסוגלות שלה ליישם שינויי עומק, הוא בעייתי מאוד. הצגת הרשות כפתרון אמיתי למציאות מורכבת, תוך הטחת ביקורת מוגזמת בישראל, דחיקתה לקרן זווית ואימוץ הנרטיב השקרי של חמאס, הוא לא פחות מעיוות היסטורי ומוסרי וכשל אסטרטגי המקרב את הסכנה לביתם.

אירועי שמחת תורה אינם הפתעה מוחלטת מן ההיבט האסטרטגי, ותהיה זו טעות חמורה להבינם ככאלו. מזה שנים שהאיום שאיראן מציבה על ישראל באמצעות מערך שלוחיה היה ברור לכל מי שהתבונן נכוחה אל פני המציאות. המלחמה בעקבות האירועים הובילה את ישראל לעמוד בחזית מול האסלאם הרדיקלי והברברי, כפי שהיטיב חמאס לייצגו במתקפת ה-7 באוקטובר. אף על פי שהמלחמה הזו אינה רק של ישראל, אלא רחבה ומשמעותית הרבה יותר ונוגעת לעתיד האזור ובמידה רבה גם לעתיד העולם החופשי, ישראל נותרת כמעט לבדה בחזית המלחמה, מול כוחות אסלאמיים אפלים המבקשים בשם האסלאם, לפרשנותם, ובשם חזון הקמתה מחדש של הח'ליפות האסלאמית, לשלוט על אירופה ובהמשך על כל העולם. במובן זה, ישראל נלחמת את מלחמת העולם החופשי לבדה, וחמור מכך, כשהעולם החופשי מצר בשיטתיות את צעדי ישראל ומצמצם את מרחב הפעולה והתגובה שלה, ועוצם עיניו בכוח בכל הנוגע לרדיקליות האסלאמית.

נדמה שבהתבוננות עתידית לאחור תיראה המלחמה הזו כקרב אדירים בין כוחות האופל לכוחות האור. נקודת מבט שכזו מזכירה את מלחמת העולם השנייה, שאף היא הייתה מלחמה בין בני אור לבני חושך. ניתן למצוא קווי דמיון רבים בין המלחמות, ופרספקטיבה היסטורית כזו יכולה לסייע להבנת גודל הרגע שאנו מצויים בו ואת תפקידה או ייעודה ההיסטורי של ישראל.

במלחמת העולם לחמו שני גושים: בעלות הברית מול מדינות הציר. גרמניה ביקשה לייצר ריך בן אלף שנים שבו אין מקום לאימפריה הבריטית ולרסיסי הקולוניאליזם הצרפתי. רצונה לייצר "מרחב מחיה" על חשבון הגזע הסלאבי גרם להיטלר להתרחב מזרחה, תוך שהוא פולש לברית המועצות שבה היה המשטר הקומוניסטי שנוא עליו לנוכח החשש שיוכל לאיים באופן שידביק את פועלי גרמניה ברעיון המרקסיסטי. שאר מדינות הציר הצטרפו למלחמה לצד גרמניה, כל אחת ממניעיה הצרים. מדינות הציר לא היו בעלות אידאולוגיה זהה, והן התגבשו יחד כדי ללחום בבעלות הברית כל אחת מתוך האינטרסים שלה. תופעה זו אפשרה לבעלות הברית לתמרן בין מדינות הציר באופן שסייע למאמצי המלחמה שלהן והחליש את גרמניה הנאצית.

לעומת זאת, מול ישראל ניצב ציר התנגדות מגובש שאותו מובילה איראן תוך שהיא מבקשת לייצר טבעת אש סביב מדינת ישראל. כל השליחים של איראן מסונכרנים על ידה ושותפים לרעיון השמדת ישראל וגירוש ארה"ב מהמרחב כנציגי הקולוניאליזם והאימפריאליזם המערבי, והאויב האולטימטיבי של האסלאם כמי שהביאו לקץ הח'ליפות האסלאמית [1] השלטון העות'מאני, וההגמוניה האסלאמית. לכן קשה יהיה לייצר בקיעים בקרב השליחים האלה. אנו מתמודדים מול אויב המלוכד מבחינה אידאולוגית, שמקור השראתו הוא רדיקליות אסלאמית. בהקשר זה מצבה של ישראל מול אויביה שונה מאוד ומקשה עליה לתמרן בין חברות ציר ההתנגדות באופן שייצר בקיעים בין שלוחיה של איראן.

חשוב להפנים שאיראן מובילה מלחמה שאינה מתוחמת לישראל אלא מלחמה לניקוי המרחב מנוכחות של מי שאינם מוסלמים ולהגמוניה עולמית שבה לוקחים חלק, בשלב ראשון, גם הסונים (השנואים על השיעים). במלחמה הזו הפך הברבריזם הרצחני לדרך הפעולה שתכליתה לזרוע

אימה ולשבש את תודעת העולם המערבי באמצעות העצמת נרטיב הנחישות הרצחנית האסלאמית. זו תסייע, לשיטתם, לשתק את העולם החופשי ולהובילו לכניעה מרצון, אם לא להלכה אז במעשה שמתבטא בעצם שיתוקו ורתימתו לתמיכה ב"מדוכאים עלי אדמות", ובזכותם להסיר מעליהם את עול הקולוניאליזם המערבי בייצוגו הציוני במרחב.

במלחמת העולם השנייה מצאה עצמה אנגליה נלחמת לבד מול גרמניה ומדינות הציר. החושך גבר כשגרמניה התקיפה את ברית המועצות ונראה היה שזו עתידה להיות מובסת על ידי מכונת המלחמה הגרמנית. אנגליה, שחיפשה נואשות בעלי ברית, החליטה לסייע לברית המועצות למרות אמצעייה הדלים. במשך למעלה משנתיים חיפש צ'רצ'יל משענת אצל ארצות הברית, אולם האחרונה לא סיפקה משענת זו. הישועה באה רק לאחר התקיפה היפנית בפרל הארבור בדצמבר 1941, וגם אז הכרזת המלחמה של ארצות הברית הייתה רק על יפן. מי שהכניס את אמריקה למלחמה היה היטלר, שבהחלטה של רגע הכריז מלחמה על ארצות הברית, וכך יצאה בריטניה מהבידוד שבו הייתה נתונה. משהצטרפה ארצות הברית למלחמה לצד אנגליה ומדינות הדומיניון הבריטי, נוצרה אחדות מטרה אף שבעלות הברית לא היו מקשה אחת.

גם כאן, ישראל מוצאת עצמה עומדת לבד במערכה העצומה הזו. לא זו אף זו, ישראל מתקשה לשכנע את ארצות הברית ואת שאר ידידותיה בעולם עד כמה חשוב והכרחי הניצחון במלחמה הזו למדינות המערב. לא רק שהיא מתקשה לשכנע בחשיבות הניצחון, גורמים רבים בארצות הברית ומחוצה לה אינה מבינים את גודל השעה ופועלים באופן המקשה על ישראל להשיג את מטרות המלחמה בעזה.

ארה"ב, שבמלחמת העולם השנייה הובילה בנחישות מרשימה את העולם החופשי במלחמתו נגד כוחות הרשע עד להכרעתם, אינה מגלה את הנחישות הדומה במלחמה הנוכחית. היא חוששת מפני התרחבות המלחמה האזורית ומסתייגת נמרצות מפני "מגפיים אמריקאיים על הקרקע". במבחן התוצאה ישראל, כמו אנגליה בשנתיים הראשונות של מלחמת העולם השנייה, מוצאת עצמה כמעט לבדה, נלחמת בשבע זירות במקביל ומנסה להשלים את השגת מטרת המלחמה בעזה כדי להעביר את מרכז הכובד לצפון. רבים בקהילה הבינלאומית ובארצות הברית מסתייגים מהמאמץ הישראלי, ובמדיניותם מתבלים בפועל במאמץ הזה ולמעשה מותירים את ישראל לדמם לשנים. כך התנהלה ארצות הברית מול אנגליה כשהשאירה אותה לדמם מול גרמניה.

התארגנותן של קהילות מוסלמיות באירופה ובארה"ב, הנתמכות על ידי קבוצות פרוגרסיביות, הופכת לאיום אמיתי על הסדר החברתי והפוליטי במדינות העולם החופשי, מאיימות על זהותן והופכות ליסוד חתרני מסוכן נגד עצם קיומן. הפעלתנות של הקהילות המוסלמיות עלתה מדרגה בעקבות ה-7 באוקטובר, כשמנהיגי הקהילות חצו את מחסום הפחד בכל הנוגע להתרסות חריפות נגד מנהיגי המדינות שבהן הם חיים. הקריאות להתבדלות, ואפילו לשינויים פוליטיים וחברתיים, הפכו אזוריים שלמים במדינות מערביות לגטאות ולמרחבים אוטונומיים שהחיים מתנהלים בהם ברוח השריעה האסלאמית, כשהרשויות המדינתיות אינן יכולות או בוחרות מדעת

שלא להנכיח עצמן במקומות אלה.

מנהיגי חמאס הצהירו טרם ה-7 באוקטובר ולאחריו על אודות מטרות חמאס, כשהם מתחייבים שכיבוש אלאקצא והשמדת ישראל הם השלב הראשון. לאחריו יגיע השלב של כיבוש רומא, כסמל המובהק של הנצרות, ואז כל השאר. לשיטתם, כענף הפלסטיני של תנועת האחים המוסלמים העולמית, המטרה הנכספת היא להקים מחדש את הח'ליפות האסלאמית, שבה תונהג השריעה האסלאמית כחוק המדינה, כשאחריתם של כל הכופרים (יהודים, נוצרים ואחרים) היא להתאסלם או להישחט, ובמקרה הטוב יותר, כשינהגו כרחמנים בני רחמנים, יאפשרו לאלו לחיות כבני חסות ולשלם מס גולגלת.

ישראל, הנתונה בצבת של איראן ושליחיה, ובייחוד לאחר שאיראן הכריזה מלחמה על ישראל בשיגור מטחי טילים וכטב"מים, נמצאת כעת במצב אסטרטגי מורכב. כשההרתעה של בעלת בריתה האמריקאית נשחקת, ישראל חייבת לשנות את כללי המשחק ולהבטיח עיצוב מציאות אסטרטגית חדשה ובטוחה יותר. חשוב יהיה לרתום את האמריקאים ואת העולם החופשי למלחמתה באיראן, בהיותה כוח רביזיוניסטי מסוכן הנתמך על ידי כוחות מסוכנים אחרים, כדוגמת רוסיה וסין, המערערות על הסדר העולמי הקיים ופועלות לשנותו. בה בעת, ישראל נדרשת להיערך למקרה שבו לא תצליח לרתום את ארה"ב למאמץ, ולייצר את התנאים שיאפשרו לה להוביל לשינוי המתחייב בכוחות עצמה ולהבטיח את ניצחון בני האור על בני החושך במלחמת קיומה שלה, ברוח הניצחון של בעלות הברית במלחמת העולם השנייה.